

Aika 25.5.2013 kello 9.55 – 16.28

Paikka Tampere-talo, Rondo-sali

Osallistujat Liittokokoukseen osallistui 124 äänivaltaista edustajaa.

Lisäksi kokoukseen osallistui Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n liittohallituksen jäseniä ja työntekijöitä, jäsenyhdistysten äänivaltaa vailla olevia edustajia sekä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön edustajia.

Kokousvirkillijat

Puheenjohtajat

Jyrki Pinomaa
(kohdat 1 ja 27 sekä
kohdasta 2 pj:n valinta)

Jaana Latva-Äijö
(kohdat 2-10)

Esa Lahtomaa
(kohdat 11-26)

Sihteerit

Tanja Salisma

Sirkka Sivula

Käsitellyt asiat 1-27

Pöytäkirjan tarkastus Olemme tarkastaneet pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksen kulkua vastaavaksi.

Jarmo Sillanpää
(kohdat 1-27)

Tuulia Suominen
(kohdat 1-23)

Maisa Välimäki
(kohdat 24-27)

1 KOKOUKSEN AVAUS

Tukiliiton puheenjohtaja Jyrki Pinomaa avasi kokouksen kello 9.55.

2 KOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN

Esitys Liittokokous valitsee kokoukselle

- puheenjohtajan/puheenjohtajat
 - sihteeri
 - virallisten kokousedustajien keskuudesta 2 pöytäkirjantarkastajaa
 - virallisten kokousedustajien keskuudesta 4 äänenlaskijaa
- äänentarkastajaa, jotka muodostavat tarvittaessa vaalivaliokunnan.

Päätös *Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin*
Esa Lahtomaa ja Jaana Latva-Äijö, jonka jälkeen Jaana Latva-Äijö siirtyi puheenjohtajaksi.

Sihteereiksi kutsuttiin
Tanja Salisma ja Sirkka Sivula.

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin
Jarmo Sillanpää ja Tuulia Suominen.

Äänenlaskijoiksi valittiin
Päivi Lähtinen, Markku Oksanen, Seppo Päätaalo ja
Kirsti Rämö. Äänenlaskijat toimivat tarvittaessa vaalivaliokuntana.

Kokous keskeytettiin klo 10.05 infotilaisuuden vuoksi ja sitä jatkettiin klo 10.19.

3 KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Esittely Sääntöjen 10 kohdan mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään 30 vuorokautta ennen kokousta kullekin Tukiliiton jäsenelle postitetulla kirjeellä.

Liittokokouksen virallinen kokouskutsu on postitettu yhdistyksille 12.2.2012.

Jäsenyhdistyksellä on oikeus lähettää liittokokoukseen yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa sataa (100) suoraa henkilöjäsentä kohti ja yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa tuhatta (1000) alueellisen jäsenyhdistyksen (=tukipiiri) jäsenyhdistykseen kuuluvaa henkilöjäsentä kohti.

Henkilöjäsenten lukumäärä määräytyy liittokokousvuoden ensimmäisen päivän mukaan. Kukin liittokokousedustaja saa edustaa vain yhtä yhdistystä ja kullakin edustajalla on yksi (1) ääni.

Esityslistan liitteenä on luettelo jäsenyhdistyksistä.

Kokousedustajien valtakirjojen tarkastus suoritetaan ennen kokouksen alkua.

Esitys Liittokokous toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan suoritettun valtakirjojen tarkastuksen perusteella kokousedustajien määrä sekä käytettävissä oleva äänimäärä.

Päätös Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi. Virallisten kokousedustajien ja käytettävissä olevien äänten määräksi todettiin 122.

4

PUHE- JA LÄSNÄOLO-OIKEUS

Esitys Liittokokous sallii puhe- ja läsnäolo-oikeuden kaikille kokouksen osanottajille.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

5

MENETTELYTAPAVALIOKUNNAN VALITSEMINEN

Esitys Liittokokous valitsee viisijäsenisen menettelytapavaliokunnan.

Menettelytapavaliokuntaan valitaan:

Nimi	Tukipiirin alue
Marita Jurva	Etelä-Savo
Johanna Käpynen	Satakunta
Ilkka Liekari	Uusimaa
Jaana Mustonen	Popoke
Tarja Vihanta	Pohojalaaset

Päätös Esitys hyväksyttiin ja päätettiin, että koollekutsujana toimii Tarja Vihanta.

6

KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Esitys Liittokokous hyväksyy esityslistan ja kokousedustajille annetut menettelyohjeet kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin asioiden käsittelyjärjestyksestä pidetyn koeäänestyksen jälkeen.

Kokouksen osanottajamäärä nousi 123 edustajaan.

7

ESITELLÄÄN VUOSIKERTOMUS, TULOSLASKELMA JA TASE SEKÄ TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2012

Esittely Vuosikertomus on esityslistan liitteenä. Vuosikertomuksen sivuilla on esitetty tuloslaskelma ja tase sekä tilintarkastajien tilintarkastuskertomus.

Esitys Liittokokous merkitsee tiedoksi esittelyt vuosikertomuksesta, tuloslaskelmasta ja taseesta sekä tilintarkastuskertomuksen.

Päätös Merkittiin tiedoksi vuosikertomus, tuloslaskelma ja tase sekä tilintarkastuskertomus vuodelta 2012.

8 TULOSLASKELMAN JA TASEEN VAHVISTAMINEN SEKÄ VASTUUVAPAUESTA PÄÄTTÄMINEN

- Esittely** Tuloslaskelma vuodelta 2012 ja tase 31.12.2012 on esitetty vuosikertomuksen sivuilla.
- Esitys** Liittokokous vahvistaa liittohallituksen esittämän tuloslaskelman ja taseen.
- Liittokokous päättää vastuuvapauden myöntämisestä liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2012.
- Päätös** Vahvistettiin tuloslaskelma ja tase vuodelta 2012.
- Päätettiin myöntää vastuuvapaus liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2012.

9 VUODEN 2014 JÄSENMAKSUT

- Esittely** Tukiliiton jäsenmaksu lasketaan kertomalla jäsenyhdistyksen kalenterivuoden ensimmäisenä päivänä määräytyvä jäsenmäärä liittokokouksen vuosittain vahvistamalla yksikköperusteella. Liittokokous voi päättää, että jäsenyhdistyksen henkilöjäseniin ja yhdistysjäseniin sovelletaan eri yksikköperustetta.
- Liittohallituksen esittämät jäsenmaksut ovat samat kuin vuonna 2013 paitsi alueellisen yhdistyksen jäsenyhdistyksen osalta, jonka yksikköperuste on kuluvana vuonna 5 euroa. Alueellinen yhdistys tarkoittaa tukipiiriä.
- Esitys** Tukiliiton jäsenmaksun yksikköperusteeksi vuodelle 2014 vahvistetaan 12,50 euroa / jäsenyhdistyksen henkilöjäsen ja 0 euroa / alueellisen yhdistyksen jäsenyhdistys.
- Liittohallitus ehdottaa, että kannatusjäsenien jäsenmaksuksi vahvistetaan 100 euroa yksityishenkilön kohdalla ja 500 euroa oikeuskelpoisen yhteisön ja säätiön kohdalla.
- Päätös** Esitys hyväksyttiin.

Kokousedustajien määrä nousi 124 edustajaan.

Kokous keskeytettiin klo 11.26 lounastauon ajaksi ja kokousta jatkettiin klo 13.01.

10 TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO VUODELLE 2014

- Esittely** Liittohallituksen esitys vuoden 2014 toimintasuunnitelmaksi on esityslistan liitteenä. Vuoden 2014 talousarvio on laadittu edellisten vuosien tapaan ns. raamitalousarviona. Talousarvio on toimintasuunnitelman lopussa.
- Esitys** Liittokokous hyväksyy esitetyn toimintasuunnitelman vuodelle 2014.
- Liittokokous hyväksyy esitetyn raamitalousarvion vuodelle 2014 ja antaa liittohallitukselle valtuudet laatia varsinainen talousarvio.

Päätös Toimintasuunnitelma hyväksyttiin siten, että perus- ja ihmisoikeuksia koskevaan kohtaan kaksi tehdään seuraavat lisäykset:

Lainsäädäntöön ja palvelujärjestelmään vaikuttaminen

Lisätään uusi 4. kappale:

Kehitysvammaisten Tukiliitto vaikuttaa aktiivisesti kansallisen hankintalain uudistamiseen EU:n hankintadirektiivin muutoksen tultua voimaan niin, että vammaisten palvelut irrotetaan kilpailutussäännöistä.

Eettistä pohdintaa ja vaikuttavaa kehittämistä

Lisätään sana ”määrään” sivun 10 toiseen kappaleeseen:

Pyrimme vaikuttamaan kehitysvammaisten henkilöiden jatko-opetuksen saatavuuteen, **määrään** ja tasoon.

Puheenjohtajaksi vaihtui Esa Lahtomaa.

11

HELSINGIN KEHITYSVAMMATUKI 57 RY:N ALOITE

Helsingin Kehitysvammaatuki 57 ry esittää, että tukijärjestöissä mahdollistettaisiin erisuuruiset jäsenmaksut tukiyhdistysten jäsenille siten, että nämä mahdollisesti pienempää jäsenmaksua maksavat jäsenet laskettaisiin yhdistyksen jäseniksi ja heistä maksettaisiin Tukiliitolle pienempää jäsenmaksua. Tällä hetkellä henkilöjäsenillä on ainoastaan yksi jäsenmaksuvaihtoehto eli varsinaisen jäsenen jäsenmaksu, josta liitolle maksetaan 12.50/jäsenyhdistyksen henkilöjäsen. Monet perheet olisivat halukkaita liittymään koko perheenä yhdistyksen jäseniksi siten, että vain yksi perheestä maksaisi varsinaisen jäsenmaksun, joka sisältää mm. Tukiviesti- tai Leija-lehden. Muut perheen jäsenet voisivat olla perhejäseniä, joiden jäsenmaksu olisi alhaisempi. Perhejäsenyyteen ei kuuluisi lehtietua tai jäsenyhdistyksen tiedotetta tai muuta materiaalia. Tällä tavoin ei samaan perheeseen menisi lähetettävä materiaali moninkertaisesti. Perhejäsenyydellä olevien jäsenten osalta jokainen tukiyhdistys voisi päättää, mitä perhejäsenyyteen sisältyy alueellisen tukiyhdistyksen tarjonnasta tai jäseneduista.

Helsingissä 25.2.2013

Riitta Johansson
puheenjohtaja

Päivi Aalto-Rauhala
toiminnanjohtaja

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan

Aloitteessa ehdotetaan, että Tukiliitossa otettaisiin käyttöön liiton varsinaisen jäsenmaksun lisäksi alennettu jäsenmaksu perheenjäsenille. Tällä hetkellä käytössä on vain yksi, liittokokouksen määräämä henkilöjäsenmaksu (jäsenmaksun yksikköperuste) 12,50 €.

Liiton sääntöjen mukaan jäsenmaksu määräytyy seuraavasti:

”6 JÄSENMAKSU

Jäsenyhdistyksen on suoritettava vuosittain jäsenmaksu Tukiliitolle. Jäsenmaksu lasketaan kertomalla jäsenyhdistyksen kalenterivuoden ensimmäisenä päivänä määräytyvä jäsenmäärä Tukiliiton liittokokouksen vuosittain vahvistamalla yksikköperusteella. Liittokokous voi päättää, että jäsenyhdistysten henkilö- ja yhdistysjäseniin sovelletaan eri yksikköperustetta.”

Aloite on ehdottomasti tutkimisen arvoinen. Tällä hetkellä voimassa olevat liiton säännöt ovat tulkittavissa niin, että niissä tarkoitetaan yhtenäistä jäsenmaksuperustetta kaikille henkilöjäsenille. Kun tällä hetkellä käytössä oleva jäsenrekisterijärjestelmä aikoinaan on tehty, se on rakennettu tämän yhden jäsenmaksuluokan mukaan eikä teknisesti mahdollista erikokoisia jäsenmaksuja.

Edellä olevien tietojen pohjalta on syytä ottaa eriytetyn jäsenmaksun mahdollisuus huomioon a) aloitettavassa sääntöjen uudistamistyössä ja b) uuden jäsenrekisterijärjestelmän valmistelussa. Valmistelutyö on jo aloitettu, joten aloite tulee varsin hyvään vaiheeseen.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

12

KESKI-KARJALAN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE

Keski-Karjalan Kehitysvammaisten Tuki ry esittää Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n liittokokoukselle, että vuoden 2014 jäsenmaksutositteeseen liitetään erillinen jäsenkortti, johon kortin etupuolelle painetaan jäsenen nimi, jäsennumero ja yhdistyksen nimi. Kortin takapuolelle painetaan tukiliiton tärkeimmät palvelut ja liiton puhelinnumero, josta saa tarkempia tietoja palveluista.

Tohmajärvellä 26.2.2013

Keski-Karjalan Kehitysvammaisten Tuki ry
Ritva Simonen
puheenjohtaja

Ritva Lassila
sihteeri

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Sosiaali- ja terveysjärjestöillä on erilaisia jäsenkorttikäytäntöjä. Kehitysvammaisten tukiliitolla ei ole ollut käytössään valtakunnallista jäsenkorttia, paikallisyhdistyksillä niitä on joskus ollut. Valtakunnallisen jäsenkortin yhteydessä on syytä tarkastella sekä sen tuottamia hyötyjä että syntyviä kustannuksia ja pohjata ratkaisu näiden punnitsemiselle. Valtakunnallisia hyötyjä kortille ei tällä hetkellä ole näköpiirissä. Asia liittyy valtakunnalliseen vammaispassiin, jota on pitkään valmisteltu ja jonka syntyminen on hyvin epävarmaa. Jäsenkortin paikallisesta hyödystä liitossa ei ole koottua tietoa. Ei myöskään siitä, missä laajuudessa paikallisyhdistykset käyttävät itse suunnittelemaansa jäsenkortteja.

Keskitettyssä jäsenmaksuperinnässä olevien yhdistysten jäsenet saavat pankkisiirtolomakkeen, johon on painettu jäsenen nimi ja jäsennumero sekä yhdistyksen nimi ja tällä jäsenyyden voi tarvittaessa todistaa. Keskitettyssä jäsenmaksuperinnässä yhdistyksistä on 131 ja itse jäsenmaksunsa perii 41 yhdistystä, joissa on 2328 jäsentä. Heidän jäsenkorttiasiansa ei ratkea keskitetyn jäsenmaksuperinnän palvelulla.

Keskusjärjestö toteuttaa vuosittain yhdistyskyselyn ja kuluvan vuoden kyselyä on mahdollista käyttää kortin konkreettisten käyttötarpeiden selvittämiseen jäsenyhdistyksiltä. Jäsenkorttitoiminnon lisääminen jäsenmaksulomakkeelle ei koskaan ole ilmaista ja senkin vuoksi kortin todellinen tarve kannattaa selvittää. Tällaiseen selvittämiseen on hyvin aikaa, koska keskusjärjestön nyt käyttämä jäsenrekisterijärjestelmä ei ilman lisäkustannuksia pysty jäsenkortteja tuottamaan.

Lisäkustannukset kaksinkertaistaisivat jäsenmaksuperinnän kulut. Jäsenrekisterijärjestelmän uusiminen on ajankohtainen lähivuosina ja sen valmistelu on jo aloitettu.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Vuoden 2014 jäsenmaksutositteisiin ei edellä kerrotuin perusteluin lisätä jäsenkortti-palvelua. Kortin paikallista tarvetta selvitetään vuoden 2013 yhdistyskyselyssä ja selvityksen pohjalta jäsenkorttiasia otetaan mukaan, kun uutta jäsenrekisterijärjestelmää tehdään.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

13

POHOJALAASET -99 KEHITYSVAMMAISTEN TUKIPIIRI RY:N ALOITE

Pohojalaaset -99 Kehitysvammaisten Tukipiiri ry päätti vuosikokouksessa 16.2.2013 Kokkolassa seuraavasta liittokokousaloitteesta.

Henkilökohtaisen avustajan matkalippujen korvaaminen kotimaan julkisessa liikenteessä

Tällä hetkellä maassamme ei ole yhdenvertaista käytäntöä vammaisten henkilöiden avustajien matkojen korvaamisessa.

Matkustamista rajoittaa jo itsestään takuueläkkeen pienuus. Mikäli vastuu avustajan matkakulujen korvaamisesta jää kehitysvammaiselle henkilölle, tulee siitä hänelle ylipääsemätön este.

Esitämme, että Tukiliitto aloittaa neuvottelut kotimaan juna-, linja-auto- ja lentoliikenteen kanssa ko. aiheesta ja selvittää tavan, jolla tämä etuus todistetaan.

Kauhajoki 25.2.2013

Sinikka Miettinen
puheenjohtaja

Kaarina Lehto
sihteeri

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Pohojalaaset -99 esittää aloitteessaan, että Tukiliitto aloittaisi neuvottelut henkilökohtaisen avustajan matkalippujen korvaamisesta kotimaan julkisessa liikenteessä. Silloin, kun kyseessä on vammaispuolustajain perusteella myönnetty henkilökohtainen avustaja, kunta korvaa avustajan kohtuulliset matkakulut, mikäli avustaja ei pääse matkustamaan ilmaiseksi. Mikäli kyseessä on muu saattaja kuin henkilökohtainen avustaja, matkakulut saattavat jäädä vammaisen henkilön maksettavaksi, kuten aloitteessa todetaan.

Kyseessä on useita eri järjestöjä koskeva asia, joka on ollut esillä mm. Vammaisfoorumi ry:n ja VR:n välisissä neuvotteluissa. Viimeksi asiaa käsiteltiin Valtakunnallisen vammaisneuvoston kokouksessa. Suurimmaksi esteeksi maksuttomille matkoille on aiemmin muodostunut todiste (kortti, vammaispassi), jolla vammaisen henkilö voi osoittaa vammaisuutensa silloin, kun avun tarvetta ei voi päätellä suoraan näkyvästä vammasta.

Sekä Invalidiliitto ry että Jaatinen, vammaisperheiden monitoimikeskus ry ovat tämän kevään aikana ilmaisseet halukkuutensa kehittää vammaiskorttia tai -passia, jota voisi käyttää tarvittavana todisteena. Kun tarvittava todiste on käytettävissä, neuvottelut voidaan käynnistää uudelleen joukkoliikennepalveluita tarjoavien tahojen kanssa.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

14

LAPIN KEHITYSVAMMAISTEN TUKIPIIRIN ALOITE 1

Toivomme Kehitysvammaisten tukiliiton ja yhteiskunnan päättäjien kiinnittävän huomiota seuraaviin asioihin:

1. Lapin Kehitysvammaisten Tukipiiri pitää välttämättömänä, että kehitysvammaisten etuuksia ei leikata ja toimintamahdollisuuksia ei heikennetä.
 - Päinvastoin euromääräisiin etuuksiin tehtäisiin inflaatiotarkistukset ja riittävät tasokorotukset sekä etuudet sidotaan elinkustannusindeksiin. Lisäksi tasokorotuksia arvioitaessa on huomioitava erityisesti erikseen se, että kehitysvammaiset tarvitsevat selviytyäkseen elämässä ja yhteiskunnassa erilaisia maksullisia palveluita ja apuvälineitä. He tarvitsevat rahaa myös omaan elämäänsä ja vapaa-aikaan.
 - Tärkeää on myös se, että vammaisen saa hänelle kuuluvat etuudet ilman tarpeetonta monimutkaista byrokratiaa ja paperisotaa.
2. On tärkeää kehitysvammaisten kannalta, että yleishyödyllisten yhteisöjen verovapautteen tuloverosta ja arvonlisäverosta ei puututa.

Lapin Kehitysvammaisten Tukipiiri ry
Matti Väliahdet
puheenjohtaja

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

1. Lapin Kehitysvammaisten Tukipiiri toivoo Kehitysvammaisten Tukiliiton ja yhteiskunnan päättäjien kiinnittävän huomiota siihen, että kehitysvammaisten ihmisten etuuksia ei leikata eikä toimintamahdollisuuksia heikennetä.

Kehitysvammaisten Tukiliitto toimii monissa verkostoissa ja työryhmissä, joissa vaikutetaan vammaisten ihmisten asioihin. Vaikuttamisen kärkenä on se, että vammaiselle ihmiselle pitää taata mahdollisuus elää omannäköistä elämää ja vammasta aiheutuvia haittoja on kompensoitava eri tavoin. Etuudet koskevat kehitysvammaisten ihmisten lisäksi monia muita ihmisiä yhteiskunnassamme. Vammaisten ihmisten etuisuuksiin liittyvää vaikuttamistyötä tekee vammaisjärjestöjen yhteistyöverkosto Vammaisfoorumi, jonka hallituksessa on tällä hetkellä Tukiliiton edustaja. Tukiliitto vie viestiä kehitysvammaisten ihmisten asioista tiedoksi Vammaisfoorumin toimijoille ja osallistuu verkostossa tehtävään vaikuttamistyöhön. Niin Kehitysvammaisten Tukiliitto, Vammaisfoorumi kuin muutkin vammaisalan toimijat, erityisesti terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL, sekä verkostot vievät jatkuvasti eteenpäin vahvaa viestiä siitä, että vammaisen ihmisen pitää saada hänelle kuuluvat etuudet ja palvelut mahdollisimman helposti ja ilman tarpeetonta viivästystä ja byrokratiaa.

2. Myös liittohallitus pitää tärkeänä sitä että yhdistysten toimintaedellytyksiä ei heikennetä verotuksen kautta. Yleishyödyllisellä yhdistyksellä voi olla kolmenlaista tuloa, joista osa on jo nykyäänkin veronalaista, ja osa voi olla verovapaata, mikäli toiminta on yleishyödyllistä. Yleishyödyllisetkin yhteisöt ovat verovelvollisia esimerkiksi elinkeinotulosta. Yhteisö voi hakea verohuojennusta tuloverosta. Yhdistyksenkin toiminnassa arvonlisävero määräytyy normaalisti

elinkeinotoiminnan liikevaihdon perusteella. Tukiliitto seuraa veropolitiikkaa ja on tarvittaessa mukana vaikuttamassa kattojärjestö SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n kautta.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

15

LAPIN KEHITYSVAMMAISTEN TUKIPIIRIN ALOITE 2

Lapin Kehitysvammaisten Tukipiiri tukee Kehitysvammaisten Tukiliiton pyrkimyksiä ajaa asiaa kehitysvammaisten pääsemiseksi työelämään. Kehitysvammaiset ihmiset ovat edelleen ja edelleen kehittyneempiä työelämään kun he ovat saaneet käydä koulua samassa ympäristössä kuin muutkin nuoret. Tämä on auttanut heitä. Työelämän sosiaalinen ympäristö tukee kehitysvammaisia ihmisiä. Tarvitaan nykyisten järjestelmien kehittämistä siten, että kehitysvammaisten työllistymismahdollisuuksia on olemassa ja sitä tuetaan ja ohjataan yhteiskunnassa.

Jos työeläke jätetään lepäämään, uuden rajan tulisi olla vähintään 1500 €/kk.

Lapin Kehitysvammaisten Tukipiiri ry:n puolesta
Matti Väliahdet, Puheenjohtaja

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Lapin Kehitysvammaisten Tukipiiri tukee aloitteessaan Kehitysvammaisten Tukiliiton pyrkimystä edistää kehitysvammaisten työelämään pääsyä. Niin kuin aloitteessa todetaan, olisi tärkeää että kehitysvammaisille ihmisille olisi työllistymismahdollisuuksia ja yhteiskunta niitä tukisi ja ohjaisi. Tällä hetkellä suurin osa kehitysvammaisista ihmisistä osallistuu työelämään joko toimintakeskuksen työtoiminnassa tai avotyötoiminnassa. He ovat siten osallisia työelämästä, mutta eivät yhdenvertaisesti muiden kanssa. Tukiliiton mielestä inkluusio- ja ihmisoikeusnäkökulmasta ajatellen kehitysvammaisilla ihmisillä tulisi olla mahdollisuus tehdä työtä samoilla ehdoilla kuin muillakin ihmisillä.

Kehitysvammaisten Tukiliitto on ollut 1990-luvulta lähtien tuomassa tuetun työllistämisen mallia Suomeen. Malli on kehitetty Yhdysvalloissa 1980-luvulla ja se on käytännössä todettu toimivaksi vammaisten henkilöiden työllistämiseksi. Tuetussa työllistymisessä työntekijä tekee työtä palkkatyösuhteessa samoin ehdoin kuin muutkin työntekijät. Työhönvalmentaja toimii työntekijän tukena koko työsuhteen ajan. Kehitysvammaisten Tukiliitto pyrkii edistämään tuetun työllistämisen mallin leviämistä, käyttöönottoa ja vakiintumista, jotta yhdenvertaiset mahdollisuudet palkkatyön tekemiseen toteutuisivat. Tukiliitto myös vaikuttaa työ- ja päivätoiminnan kehittämiseen siten, että sieltä on työkykyisillä kehitysvammaisilla ihmisillä mahdollisuus siirtyä työsuhteiseen palkkatyöhön.

Kehitysvammaisten Tukiliitto on aktiivisesti mukana keskustelussa sosiaaliturvan ja palkan yhdistämisestä muiden vammaisjärjestöjen kanssa.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Kokous keskeytettiin klo 13.58 kahvitauon ajaksi ja kokousta jatkettiin klo 15.32.

16

ME ITSE RY:N ALOITE 1

Me Itse ry ehdottaa, että palvelusuunnitelma-nimikettä tulisi markkinoida kunnille siten, että jatkossa käytettäisiin tuki- ja palvelusuunnitelma-nimikettä.

Nykyisin kuntien käyttämät termit ovat kirjavia ja siten olisi hyvä, että asian selkeyttämiseksi nimike olisi yhtenevä kunnasta riippumatta.

Nimike ”palvelusuunnitelma” antaa ihmisestä kuvan passiivisena palveluiden vastaanottajana, hän ei ole siis tasaveroinen ja toimiva yhteiskunnan jäsen. Useimmat kehitysvammaiset henkilöt kuitenkin tarvitsevat ennen kaikkea tukea, selviytyäkseen erilaisista arkielämän tilanteista.

Sana ”tuki” antaa jo aivan toisenlaisen kuvan henkilöstä. Hän ei ole enää vain passiivinen palvelun vastaanottaja. Hän toimii niiden tukien avulla, jotka hän on itse ilmoittanut tarvitsevansa.

Me Itse ry:n johtoryhmä hyväksyi aloitteen 2.2.2013.

Me Itse ry

Olavi Hietaharju

Sinikka Haanpää

Puheenjohtaja, Me Itse ry Varapuheenjohtaja, Me Itse ry

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Palvelusuunnitelma on tärkeä työväline, joka tulisi olla tehtynä ja ajan tasalla jokaisella, joka saa sosiaalitoimen palveluja tai tukitoimia. Palvelusuunnitelman käsite on muotoutunut vammaispalveluja turvaavien lakien myötä. Palvelusuunnitelma-nimityksen käyttöönotto 1980-luvulla liittyi nimenomaan siihen muutokseen, että vammaisia ei haluttu nähdä enää sosiaalihuollollisten toimenpiteiden kohteina, vaan ihmisinä, joilla oli oikeus saada tukipalveluja vammansa vuoksi.

Kehitysvammaisten Tukiliitto korostaa omassa toiminnassaan, että palvelusuunnitelma on laadittava yhdessä vammaisen henkilön itsensä kanssa, ja tarvittaessa hänen läheistensä läsnä ollessa. Tukiliitto on aina painottanut vammaisen henkilön omaa aktiivista roolia palvelusuunnitelmia tehtäessä.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on menossa monia suuria lainsäädäntöuudistuksia ja uuden vammaislain valmistelutyö on käynnistymässä. Lakiuudistusten yhteydessä on mahdollista, että myös palvelusuunnitelman nimeä mietittäisiin uudelleen. Henkilökohtaista apua kehittävä Klaara-hanke teki vuonna 2012 suuren kyselyn kunnille ja palvelujen käyttäjille. Kyselyssä ilmeni, että palvelusuunnitelma tehdään vain reilulle puolelle asiakkaista. Klaara-hankkeen jatkohanke on paneutunut palvelusuunnitelman pohjan eli palvelutarvekartoituksen kehittämiseen. Keväällä 2013 alkoi Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) rahoittamana kumppanuuteen perustuva kehittämistyö, jonka tarkoituksena on toteuttaa käytännön ohjeistusta palvelusuunnittelun prosessiin.

Kunnissa käytetään pitkälti lainsäädännössä esiintyviä termejä. Yksi osa lainsäädäntöuudistuksia on käytettävien käsitteiden toimivuuden arviointi. Edellä mainitun kehittämistyön tuloksia hyödynnetään varmasti vammaislainsäädännön uudistamisessa ja muutoksia tehdään tarpeen mukaan. Mahdolliset uudet termit tulevat tällöin käyttöön myös kunnissa. Tukiliitto korostaa jatkossakin palvelusuunnitelmaprosessin tärkeyttä ja sitä, että vammaisen ihmisen on saatava aktiivisesti osallistua prosessiin.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

17

ME ITSE RY:N ALOITE 2

Me Itse ry vaatii, että selkokieli Leija säilytettäisiin ennallaan, edelleen omana jäsenlehtenään.

Perusteluina seuraavat asiat:

- Me Itsen jäsenistö (lähes 900 henkilöjäsentä) lukee pelkästään selkokielistä Leija-lehteä. Se valitaan lähes poikkeuksetta jäsenlehdeksi. Tukiviesti koetaan enimmäkseen vaikeaksi lukea, sen yleiskielisyyden vuoksi. Tukiviestissä on liikaa tekstiä ja liian pitkiä juttuja, joita on vaikea omaksua.
- Selkokieli mahdollistaa kehitysvammaisten ihmisten täysivaltaisen osallisuuden ja osallistumisen yhteiskuntaan. Selkokielinen jäsenlehti on luja keino vaikuttaa. ”Se olisi Kehitysvammaisten tukiliitolta vahva, tyylikäs ja rohkea kannanotto, kaikille yhteisestä yhteiskunnasta.”
- Selkokieli on avain ihmisten tavalle toimia. Se on helposti omaksuttavaa, ymmärrettävää ja kenen tahansa saavutettavissa. Se on laaja-alaista ja esteettömyyttä parhaimmillaan! Samalla se palvelee kiireisiä ihmisiä, joilla ei ole aikaa lukea pitkiä juttuja. Selkokieli palvelee myös vanhuksia, erilaisia oppijoita, maahanmuuttajia jne.
- Mikäli jäsenlehti olisi selkokielinen lehti, ehdotamme, että yleiskieltä edustava Tukiviesti olisi verkossa. Vanhemmilla ja omaisilla on mahdollisuus mennä nettiin, mutta meillä kehitysvammaisilla ei. Me kaikki emme ole edes lukutaitoisia.
- Mikäli lehdet yhdistettäisiin, niin silloin Tukiviestin osuus lehdessä olisi turha. Tällöin menisi suuri määrä rahaa hukkaan, kun Tukiviesti tai yleiskielinen osio jäisi kehitysvammaisille lukijoille turhaksi.

Me Itse ry:n johtoryhmä hyväksyi aloitteen 2.2.2013.

Olavi Hietaharju
Puheenjohtaja, Me Itse ry

Sinikka Haanpää
Varapuheenjohtaja, Me Itse ry

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Liittohallitus päätti syksyllä 2012, että kysymystä lehti uudistuksesta sekä Tukiviestin ja Leijan mahdollisesta yhdistämisestä selvitetään. Samassa yhteydessä avattiin keskustelu asiasta Me Itsen edustajien kanssa ja tätä keskustelua on tärkeää jatkaa. Lähtökohtana on tarkastella lehtiä jäsenistön osallisuuden ja inklusion näkökulmasta sekä toisaalta liiton toiminnan ja viestinnän kokonaisuuden kannalta. Mahdollisen lehti uudistuksen yhtenä tavoitteena olisi edistää ja levittää selkokielen käyttöä. Tavoitteena olisi myös luoda aiempaa parempi, kiinnostavampi ja monipuolisempi yhteinen jäsenlehti.

Jotta asiassa voitaisiin tehdä oikeita päätöksiä, tarvitsemme syvällistä ymmärrystä lehtien merkityksistä molempien lehtien eri kohderyhmille. Tukiliitto on keväällä 2013 käynnistänyt lukijatutkimuksen. Laadullinen tutkimusaineisto kerätään ryhmähaastatteluiden avulla. Tämän tueksi kerätään myös laajempi kyselytutkimusaineisto. Lisäksi kuullaan sidosryhmiä kuten Me Itsen edustajia. Aikataulutavoite on, että johtopäätösten aika on syksyllä 2013. Kysymys lehti uudistuksesta kannattaa ratkaista vasta lukijatutkimuksen jälkeen ja kun asiaa on riittävästi selvitetty eri näkökulmista.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

18

POHJOIS-POHJANMAAN KEHITYSVAMMAISTEN TUKIPIIRI RY ALOITE 1

Pohjois-Pohjanmaan Tukipiiri (Popoke) esittää liittokokoukselle, että Tukiliitto ajaa aktiivisesti toisen asteen koulutuspaikkojen lisäämistä kehitysvammaisille.

Perustelut: Koulutuksella on tärkeä asema nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä. Kehitysvammaiselle toisen asteen koulutuspaikan saaminen voi olla haasteellista rajallisten koulutusmahdollisuuksien ja aloituspaikkojen vuoksi. Kaikilla nuorilla tulisi olla tasavertainen asema ja mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen. Toivomme, että Tukiliitto ajaa aktiivisesti toisen asteen koulutuspaikkojen lisäämistä myös kehitysvammaisille.

Oulussa 26.2.2013

Minna Lintulahti
puheenjohtaja

Meeri Rauhala
sihteeri

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden koulutus järjestetään tulevaisuudessa ensisijaisesti osana ammatillista koulutusta inkluusioperiaatteen mukaan, kerrotaan valtioneuvoston koulutuksen strategisissa linjauksissa vuosiksi 2012-2016. Opiskelijan tulee saada tarvitsemansa tukipalvelut opintojen tueksi oppilaitokseen. Ammatillisten erityisoppilaitosten toiminnan painopisteenä on tulevaisuudessa vastuu kaikkein vaikeimmin vammaisten koulutuksen järjestämisestä. Ammatillisessa erityisopetuksessa opiskeli (syyskuu 2012) 22 759 opiskelijaa, joista ammatillisissa erityisoppilaitoksissa 4600 opiskelijaa. Tästä opiskelijamäärästä vain noin puolet on vaikeasti kehitysvammaisia opiskelijoita (arvio perustuu oppilaitosten toimintakertomuksiin).

Kehitysvammaisten Tukiliitto oli vaatimassa 1980-luvun puolivälissä jatko-opiskeluoikeutta myös vaikeasti kehitysvammaisille henkilöille. Oikeus saavutettiin, mutta edelleen on vaikea saada toisen asteen koulutuspaikkaa niiden vähäisen tarjonnan vuoksi. Esimerkiksi Pirkanmaalla toimivien erityisammattioppilaitosten tekemän selvityksen mukaan yhtä koulutuspaikkaa kohden hakijoita oli 2,8 vuonna 2011 ja 3 vuonna 2012.

Tällä hetkellä Suomessa on kuusi erityisoppilaitosta, joiden tulevaisuus on auki. Erityisoppilaitos huolehtii opetuksen lisäksi mm. seuraavista asioista: Opiskelijoilla on käytössä opintoneuvojan ja opiskeluhuoltoryhmän palvelut (laajempi tuki, moniammatillinen verkostotyö), opiskelijoiden vanhempien neuvonta ja ohjaus, opinto-ohjaus ennen opintoja, opintojen aikana sekä ohjaus jatko-opintoihin, työhönvalmentajan palvelut, koulutuskokeilut jne. Jos ammatillinen opetus muuttuu oletettuun suuntaan, opiskelijoita koskevien palveluiden järjestäminen siirtyy kunnille. Kunnat eivät oletettavasti tule järjestämään palveluita siinä mittakaavassa kuin ammatilliset erityisoppilaitokset. Se taas tarkoittaa, että vaikeavammaiset opiskelijat eivät saa opiskelupaikkaa.

Kehitysvammaisten Tukiliitto toimii aktiivisesti toisen asteen koulutuspaikkojen säilymisen ja lisäämisen puolesta. Tukiliitto tekee vuonna 2013 selvitys-pyyynnön opetusministeriölle koskien syksyllä aloitettavaa koulutuksen rakenneuudistusta ja pyytää tarkentamaan, miten vaikeimmin kehitys-vammaiset henkilöt huomioidaan koulutusrakenteessa. Tukiliitto pyrkii nostamaan myös yleiseen keskusteluun kehitysvammaisten nuorten tilanteen. Vanhemmat ovat usein yksin huolehtimassa nuorensa tulevaisuudesta ja kun koulutuspaikkoja ei ole, mitä tapahtuu

perusopetuksen jälkeen? Liittohallitus perustaa koulutustilanteen selvittämisen tuEksi määräaikaisen toimikunnan, johon pyydetään ammattilaisia, kehitysvammaisia henkilöitä ja omaisia Tukiliiton työntekijöiden tueksi.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

19

TAMPEREEN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY:N ALOITE

Tampereen Kehitysvammaisten Tuki ry on erittäin huolestunut jäsenperheidensä jaksamisesta. Erityisen paljon huolia on ollut perheissä joissa on kehitysvammaisen lapsi jolla on autismin kirjon piirteitä. Yhteydenotot näiltä perheiltä ovat lisääntyneet huomasti parin viime vuoden aikana ja hätä perheissä on todellista. Taistelutta asiat eivät järjesty. Miksei?

Perheet ovat uupuneita koska tilapäishoitoa ei järjesty, asumiseen tarkoitettuja osaavia ryhmäkoteja on erittäin vähän ja epäonnistuneita asumiskokeiluja ryhmäkodeissa on liikaa. Yhteentörmäyksiä henkilöiden ja työntekijöiden välillä on ollut ja toimintatapa näiden ongelmien ratkaisuun on ollut lääkitys, laitoshoido ja pakkokeinot. Tarjutut palvelut ovat puutteellisia tai ainakaan niitä ei riitä kaikille tarvitsijoille. Autismiosaaminen on tällä hetkellä keskitetty harvoihin yksiköihin. Autismiosaamista tarvitaan koko elämänkaaren ajan; päiväkodissa, koulussa, tilapäishoidossa, asumisessa ja harrastustoiminnassa.

Autistisia kehitysvammaisia henkilöitä hoitavilta puuttuu usein koulutus autismin kirjon kuuluvien henkilöiden ohjaamiseen. Erityisesti haastava käyttäytyminen ja väkivaltaisuus tuovat työhön oman näkökulmansa mikä asettaa paineita henkilöstön ammattitaitoon ja työssä jaksamiseen. Osaavan henkilökunnan ohjauksessa haastavaa käyttäytymistä ei välttämättä olisi näissä määrin.

Ainakin Tampereen seudulla tämä osaamattomuudesta johtuva autististen kehitysvammaisten ihmisten pompottelu palvelusta toiseen on todellinen ongelma.

Mitä voidaan tehdä nyt näiden perheiden auttamiseksi?

Miten voidaan lisätä sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstön autismiosaamista? Onko mahdollista lisä kouluttaa jo tällä hetkellä alalla työskenteleviä henkilöitä?

Onko valtakunnassa riittävästi osaavia kehitysvamma- ja autismin opettajia oppilaitoksissa?

Tampereen Kehitysvammaisten Tuki ry esittää, että Kehitysvammaisten Tukiliitto ry yksilöi ja/tai mallintaa yhdistysten tueksi keinoja (mitä voimme tehdä?), joilla tilanne ratkaistaan ja yhteistyössä sekä paikallistoiminnan että muiden valtakunnallisten toimijoiden (esim. Autismi- ja aspergerliitto) kanssa tehostaa tässä aloitteessa mainittuihin ongelma-kohtiin liittyvää vaikuttamistyötä.

Tampereella 22.2.2013

TAMPEREEN KEHITYSVAMMAISTEN TUKI RY

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Tampereen Kehitysvammaisten tuki ry tarttuu aiheeseen, joka koskettaa koko maata. Iso huoli on asumisen ja peruskoulun jälkeisen jatko-opetuksen turvallisesta ja laadullisesta toteuttamisesta. Nuoret jäävät tällä hetkellä vanhempien aktiivisuuden ja jaksamisen varaan. Turvaverkostoja ja

vastuullisia toimijoita ei ole tarjolla riittävästi. Autistisen henkilön asumisen järjestelyt vaativat osaamista. Paikasta toiseen siirtäminen ja väliaikaisten ratkaisujen sietäminen on perheille raskasta.

Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kehitysvamma- ja autismiosaamisen kehittämiseen on vastattu kehitysvamma-alan ammattitutkinnolla (23 oppilaitosta) ja erityisammattitutkinnolla (7 oppilaitosta). Lisäksi Autismi- ja aspergerliitto järjestää vuosittain useita autismiin liittyviä koulutuksia ammattilaisille.

Tampereen kaupungin perhetyöntekijöitä koulutettiin vuonna 2007 Kehitysvammaisten Tukiliitolta ostetulla kahden päivän mittaisella koulutuskokonaisuudella noin 100 henkeä. Koulutuksen aiheina olivat kehitysvammaisuus (autismin piirteet siinä yhtenä kokonaisuutena), kehitysvammaisen lapsen perheen kohtaaminen ja jaksamisen tukeminen sekä puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointikeinot. Samaan aikaan Tampereen kaupungilla toimi kaksi autismityöhön perehtynyttä perhetyöntekijää. Koulutuksen palaute kaupungin henkilöstöltä oli positiivista, sillä vain pienellä osalla oli aikaisempaa kokemusta työskentelystä kehitysvammaisen lapsen perheessä. Koulutusmalli on siis olemassa, mutta kuntien ja kaupunkien taloudelliset ja ajalliset resurssit sen toteuttamiseen ovat olemattomat.

Kehitysvammaisten Tukiliitto on yhdessä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön, Me itse ry:n ja OmaPolku ry:n kanssa rakentanut noin vuoden koulutusmallia Pirkanmaan seudun sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksiin. Mukana ovat olleet oppilaitosten vammaistyöstä vastaavat opettajat. Koulutussisältö on pieni opetus kokonaisuus, jonka tarkoituksena on innostaa uusia opiskelijoita vammaisalalle sekä ohjata opiskelijoita ekokulttuuriseen ajatteluun ja sosiokulttuuriseen innostamiseen. Koulutuksen sisäänajo oppilaitoksiin on lähes mahdotonta taloudellisten resurssien vuoksi. Olemme yhteistyöryhmämme kanssa saaneet toteuttaa tammikuussa 2013 pilottina koulutuskokonaisuuden, jonka taloudellisesta panoksesta vastasivat mukana olevat tahot.

On tärkeää miettiä, kuinka paljon Kehitysvammaisten Tukiliitto käyttää resursseja koulutuksen tarjoajien eduksi ja mikä on omaisjärjestön rooli saada ajantasaista koulutusta oppilaitoksiin, jossa koko ammatillinen opetus on muutoksessa. Autismi- ja Aspergerliitto on kumppani, jolla on laajaa koulutustoimintaa jo nyt sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille. Totuus koulutuksen saamisesta on kuitenkin paljolti kiinni palvelun tuottajien taloudellisesta tilanteesta ja halusta lisäkouluttaa omaa henkilöstöään. Lisäksi kentällä toimivat työntekijät ovat usein ylityöllistettyjä eikä jaksamista tai motivaatiota välttämättä ole koulutuksen hankkimiseen itselle. Parantamisen varaa on myös koulutuksen järjestäjien osaamisessa, sillä törmäämme edelleen vallalla olevaan hoitokulttuurin varsinkin ammatillisissa perusopinnoissa, joita kuitenkin edellytetään ennen mahdollisuutta jatko-opiskeluun. Kehitysvamma-alan opettajista on pulaa.

Kehitysvammaisten Tukiliiton vaikuttamiskulma aloittaa yhteistyön Autismi- ja aspergerliiton kanssa (kevät 2013). Yhdessä pyrimme vaikuttamaan Opetus- ja kulttuuriministeriöön autismiosaamisen lisäämiseksi ammatillisissa koulutuksissa. Yhteistyössä Autismi- ja aspergerliiton kanssa on tarkoitus saada osaamista ja tietoa jakoon tahoille, jotka työskentelevät autismiosaamista vaativissa paikoissa, kuten päiväkodeissa, kouluissa ja asumisyksiköissä. Yhteistyössä on tarkoitus ottaa esille myös tilapäishoidon ongelmakohtia.

Kuntien viranhaltijoille suunnatuissa yhteistyöpäivissä esille on tuotu Kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunnan laatimat yksilöllisen tuen laatukriteerit.

Kehitysvammaisten Tukiliitto on lähettänyt kirjeen kaikkiin maassa toimiviin hoito-, palvelu-, ja ryhmäkoteihin. Kirjeessä Tukiliitto pyytää asuinyksikköjen kiinnittävän huomiota mm. palvelujen laatuun ja henkilökunnan riittävyteen. Usein asumisyksiköissä toimintaa pyöritetään hyvin vähäisellä henkilökuntamäärällä, jolloin yksilöllistä ohjausta ja opastusta ei pystytä toteuttamaan.

Usein silloin joudutaan turvautumaan rauhoittaviin lääkkeisiin ja myös asukkaiden siirtämisiä asuinpaikasta toiseen tapahtuu ilman valmisteluja.

Palvelusuunnitelman ja Erityishuolto-ohjelman huolellinen valmistelu ja säännöllinen tarkistaminen on tärkeä osa palvelujen sujuvuutta.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Kehitysvammaisten Tukiliitto jatkaa vaikuttamistyötä valtakunnan tasolla aloitteessa nostettujen epäkohtien korjaamiseksi edellä mainituilla tavoilla.

Tukiliitto tulee myös toimimaan edelleen aktiivisesti yhteistyössä oppilaitosten kanssa ja jatkaa yhteistyökumppaneidensa kanssa koulutusmallin kehittämistä. Mallin jalkauttaminen vaatii resursseja meiltä ja yhteistyökumppaneilta ja sen toteuttamista on mietittävä yhdessä. Yhdistykset on otettava mukaan mallin jalkauttamiseen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

20

TURUN SEUDUN, KILLIN, PAIMION JA KAARINAN KEHITYSVAMMAISTEN TUKIYHDISTYSTEN ALOITE

Kehitysvammaisten työtoimintaa on järjestetty kehitysvammaisille henkilöille pääasiassa kehitysvammalain perustella, joka nähdään kehitysvammaisten itsensä ja omaisten piirissä erittäin tärkeänä sosiaalipalveluna. Vammaisten henkilöiden päivätoiminta on pääasiassa vammaispalvelulain mukaista palvelua.

Suurimmalle osalle kehitysvammaisista henkilöistä työtoiminta on toimintakykyä ylläpitävää toimintaa. Useimmille vaikeasti kehitysvammaisille henkilöille työtoiminnalle ei ole vaihtoehtoa, koska vain harvat pystyvät työllistymään vapaille työmarkkinoille edes tuetusti.

Esitämme, että Tukiliitto määritteli työ- ja päivätoiminnan sekä palkkatyön päämäärät seuraavasti:

1. Työtoimintaa tulee järjestää edelleen kehitysvammaiselle henkilölle kehitysvammalain mukaan erityispalveluna. Myös kuljetukset työtoimintaan on järjestettävä edelleen maksuttomana erityishuoltona
2. Jos henkilö ei kykene työtoimintaan, hänelle on siinä tapauksessa järjestettävä päivätoimintaa (palvelun tarve ja periaatteet määritellään palvelusuunnitelmassa ja erityishuolto-ohjelmassa, ei hallintopäätöksellä)
3. Työ- ja päivätoiminta on järjestettävä kodin ulkopuolella
4. Työosuusraha tulee säätää laissa kehitysvammaiselle henkilölle tuloverolain enimmäismäärän suuruiseksi (nyt työosuusrahan maksaminen ei ole pakollista ja maksukäytäntö kunnissa on kirjavaa)
5. Työtoimintaa, kuten päivätoimintaakin, kunnan on järjestettävä viitenä päivänä viikossa
6. Työtoimintaa järjestetään avotyötoimintana niille kehitysvammaisille, jotka siihen pystyvät ja nimenomaan sitä itse haluavat
7. Palkkatyön ohjausta ja työllistymisedellytysten tukemista kehitetään niille kehitysvammaisille henkilöille, jotka sitä itse haluavat ja joilla on edellytyksiä työllistymiseen vapaille työmarkkinoille (työhönvalmentajat saatava kaikkiin kuntiin tai seudullisesti)
8. Työtoimintatiloille laaditaan ministeriön toimesta laatusuosituksia ja työtoiminnan ohjaajille kelpoisuusvaatimukset ohjaajan ammattiin.

Turussa 1.2.2013

Veijo Lehtonen
Puheenjohtaja
Turun Seudun Kehitysvammaisten Tuki

Tuulia Suominen
Sihteeri
Killin Kehitysvammaisten Tuki ry

Antti Syrjälä
Puheenjohtaja
Paimion Kehitysvammaisten Tuki ry

Soile Enberg
Sihteeri
Kaarinan Kehitysvammaisten Tuki ry

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Turun seudun, Killin, Paimion ja Kaarinan Tukiyhdistykset ovat tehneet aloitteen Kehitysvammaisten Tukiliiton työ- ja päivätoiminnan sekä palkkatyöllistymisen eteen tehtävän työn päämäärien määrittelemisestä.

Kunnan sosiaalihuoltona järjestämä työ- ja päivätoiminta on tärkeässä osassa, kun puhutaan kehitysvammaisten ihmisten työllisyydestä ja työelämästä. Kehitysvammaisten Tukiliiton työn päämääränä on kehittää sekä työ- ja päivätoimintaa että edistää kehitysvammaisten ihmisten mahdollisuuksia työllistyä palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille. Päivä- ja työtoimintaa pyritään kehittämään avoimemmaksi rakenteeksi, joka edistää inklusiota ja osallisuutta.

Kehitysvammaisten Tukiliitto on aktiivisena Kehitysvamma-alan neuvottelukunnan työn ja päivätoiminnan valiokunnassa, jossa tavoitteena on kehittää uudenlaista työ- ja päivätoimintaa sekä luoda laatusuosituksia sille.

Kehitysvammaisten Tukiliiton hallitus päätti työ- ja päivätoiminnan sekä palkkatyön asia-alueella Tukiliitossa tehtävän työn päämääristä syksyllä 2012 seuraavasti:

- kehittää kuntien järjestämää työtoimintaa, siten että
 - o työkeskustoiminta on läpivirtaavaa
 - o siirtymät työtoiminnan sisällä ovat mahdollisia
 - o avotyötoiminnasta tulee määräaikaista harjoittelua, jossa tavoitteena aina työsuhteinen työ
- kehittää päivätoimintaa mielekkääksi ja yhteiskuntaan osallistavaksi
- edistää kehitysvammaisten ihmisten mahdollisuuksia työsuhteiseen työhön
- vaikuttaa vammaisten ja vajaakuntoisten työllistymistä edistävien lakimuutosten toteutumiseen
- nostaa esiin kehitysvammaisten ihmisten työllistymisen ongelma- ja epäkohtia
- kehittää työhallinnon palveluita pois syrjäyttävistä toimintamalleista
- vaikuttaa yhteiskunnan asenneilmapiiriin ja palvelurakenteisiin kehitysvammaisten ihmisten työelämäosallisuutta edistävästi.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

21

POHJOIS-POHJANMAAN KEHITYSVAMMAISTEN TUKIPIIRIN ALOITE 2

Pohjois-Pohjanmaan Tukipiiri (Popoke) esittää liittokokoukselle, että Tukiliitto ajaa aktiivisesti tuetun työllistymisen edistämistä ja toiminnan vakiinnuttamista.

Perustelut: Tuettu työllistyminen on vajaakuntoisen työnhakijan työllistämistä työhönvalmentajan tuella. Se on tarkoitettuhenkilöille, joiden työllistymistä vaikeuttaa vamma tai jokin muu syy, jonka takia he tarvitsevat jatkuvaa tukea selviytyäkseen työssä. Tavoitteena on pysyvän työpaikan löytäminen ja valmentautujan toimeentulon paraneminen.

Tuettu työllistyminen on palkkatyötä, jossa työntekijälle tarjotaan jatkuvasti tukea. Tuen avulla hän voi työskennellä mahdollisimman tuottavasti ja tehokkaasti.

Työhönvalmentaja etsii työnhakijalle soveltuvaa tai hänen toiveensa mukaista työpaikkaa. Hän auttaa työnhakijaa hakemusten laatimisessa, ja osallistuu työhaastatteluun. Työtehtävät sovitaan työntekijän kykyjen mukaisesti, ja niiden opetteluun varataan riittävästi aikaa. Työsuhteen

synnyttyä työntekijällä on edelleen oikeus työhönvalmentajan tukeen. Työhönvalmentaja voi tarvittaessa tukea ja neuvoa myös työnantajaa. Lähetettävänä tahona voi olla työhallinto, erillistämistyöllistämisen yksikkö, sosiaalityöntekijä, kuntoutusohjaaja tai vakuutuslaitos. Työllistämiseen tulisi saada alkuvaiheessa vähintään 12 kk:n palkkatuki TE-keskukselta.

Nykyisin työllistämiseen on mahdollisuus hakea palkkatukea, mutta Oulun alueella tukea ei ole tähän mennessä myönnetty kehitysvammaisten työllistämiseen.

Valtakunnalliseksi tavoitteeksi eri tahoilla on otettu luopuminen avotyöstä ja siirtyminen kokonaisuutena tuettuun työllistämiseen. Tämä ei kuitenkaan tule onnistumaan, mikäli valtio ja työvoimaministeriö eivät kohdenna riittävästi palkkatukea vajaakuntoisten eläkkeellä olevien työllistämiseen. Palkkatuen tulisi olla riittävän houkutteleva työnantajille, jotta nämä palkkaisivat kehitysvammaisen tai muun vajaakuntoisen henkilön palkkatyöhön. Tuen suuruus 85% työaikaa tekeville tulisi olla n. 600 €/ kk. Näillä keinoilla valtion menot eivät kasvaisi, vaikka tuki olisi pysyvää. 712,50€:n eläke jäisi kokonaan työllisteltävältä pois ja asumistuen osuus pienenesi. Työllistäminen palkkatuen avulla on huomattavasti edullisempaa, kuin eläkkeen maksaminen.

Kehitysvammaisten Tukiliiton tulisi ajaa asiaa aktiivisesti eduskuntaan ja työministeriöön, jotta palkkatuki saataisiin mahdollisimman pian pysyväisluonteisena ja korvamerkittynä vajaakuntoisten (kehitysvammaisten) työllistämiseen asuinkunnasta riippumatta.

Oulussa 26.2.2013

Minna Lintulahti
puheenjohtaja

Meeri Rauhala
sihteeri

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Pohjois-Pohjanmaan tukipiiri aloitteessaan esittää, että Tukiliiton tulisi ajaa aktiivisesti tuetun työllistymisen edistämistä ja toiminnan vakiinnuttamista sekä palkkatuen saamista pysyväluonteiseksi ja vajaakuntoisille korvamerkityksi tueksi.

Tuettu työllistyminen on 1980-luvulla Yhdysvalloissa vaikeasti vammaisten työllistämiseen kehitetty malli. Kehitysvammaisten Tukiliitto on ollut 1990-luvulta lähtien mukana tuomassa mallia Suomeen. Kuten aloitteessakin todetaan, tuetulla työllistämisellä tarkoitetaan työsuhteessa tehtävää palkkatyötä, jossa työntekijälle tarjotaan yksilöllisesti mitoitettu, joustava ja jatkuva tuki. Tukiliitto edistää aktiivisesti jatkossakin tuetun työllistämisen mallin käyttöä ja työhönvalmennuspalvelun tarjoamista kattavammin eri puolilla Suomea.

Kehitysvammaisten Tukiliitto pyrkii edistämään kehitysvammaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia saada tarvittaessa palkkatuki työllistymiseen. Yhteistyössä muiden vammaisjärjestöjen kanssa käymme aktiivista keskustelua työ- ja elinkeinoministeriöön TE-toimistojen palvelujen saatavuuden parantamiseksi.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

22

OULUN KEHITYSVAMMAISTEN TUKIYHDISTYS RY:N ALOITE

Oulun kehitysvammaisten tukiyhdistys ry on päättänyt 13.2.2013 pitämässään hallituksen kokouksessa tehdä liittokokousaloitteen Kehitysvammaisten tukiliitolle omaishoidontuen kehittämistä ja sen siirtämisestä Kelan palveluihin.

Jyrki Kataisen hallitusohjelmaan on kirjattu seuraavat omaishoidon kehittämistä koskevat osa-alueet:

- Kehitetään yhdessä kuntien ja järjestöjen kanssa omaishoitoa.
- Omaishoitajien ja hoidettavien yhdenvertaisuutta parannetaan yhtenäistämällä tuen myöntämisperusteet.
- Omaishoidon tuen saatavuutta ja kattavuutta lisätään.
- Tuetaan omaishoitajan jaksamista kehittämällä tukipalveluja, mahdollistamalla vapaapäivien pitäminen sekä kehittämällä säännöllisiä terveystarkastuksia.
- Kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämissuunnitelman (Kaste II) painopisteenä on mm. omaishoidon tukipalvelujen kehittäminen.
- Omaishoidon tuen verotuksen poistomahdollisuus arvioidaan.
- Edistetään toimintamalleja, joilla pienten lasten vanhemmat ja iäkästä tai sairasta läheistään hoitavat voivat nykyistä joustavammin tehdä lyhyempää työpäivää tai ottaa palkatonta vapaata työstä yhdessä työnantajan kanssa sopimalla.

Em. kehittämiskohteita varten Sosiaali- ja terveysministeriö on nimennyt työryhmän, jonka tehtävänä on

- laatia kansallinen omaishoidon kehittämissuunnitelma siten, että siihen sisältyvät tällä ja seuraavalla hallituskaudella toteutettavat tavoitteet ja toimenpiteet, toimenpiteiden kustannus- ja muiden vaikutusten arviointi sekä toimeenpanosuunnitelma;
- koordinoida eri hallinnonalojen, kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden toimenpiteitä, yhteistyötä ja työnjakoa omaishoidon kehittämisessä;
- selvittää mahdollisesti tarpeelliset säädösmuutokset.

Omaishoidon tuen kattavuudessa, saatavuudessa ja myöntämiskriteereissä on tällä hetkellä suuria kuntakohtaisia eroavuuksia, mikä asettaa niin omaishoidon saajat kuin myös omaishoitajat eriarvoiseen asemaan. Erityisesti kuntakohtaiset eroavuudet ovat tulleet esille meneillään olevan kuntarakenne- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen yhteydessä. Myös kuntien taloudelliset tilanteet aiheuttavat eriarvoisuutta eri kuntien asukkaiden kesken.

Vuonna 2004 Sosiaali- ja terveysministeriön asettama selvityshenkilö sosiaalineuvos (nyk. Itä-Suomen aluehallintoviraston ylijohtaja) YTT Elli Aaltonen esitti yhteensä 16 omaishoidon kehittämisaluetta. Yksi niistä oli omaishoidon tuen maksatuksen siirto vuodesta 2007 alkaen Kansaneläkelaitokselle ja kunnille vastuu muista omaishoidontuen tehtävistä. Em. selvityshenkilö Elli Aaltonen selvityksen jälkeen on eri yhteyksissä ja eri selvityksissä päädytty esittämään, että omaishoidon tuki tulisi siirtää Kansaneläkelaitokselle. Perusteluina on esitetty se, että näin turvattaisiin kansalaisten tasa-arvoinen kohtelu ja poistettaisiin tällä hetkellä vallitsevat erilaiset kuntakohtaiset kriteerit. Koska omaishoidon tuen maksaminen on tällä hetkellä määrärahasidonnainen ja siten riippuvainen kuntien taloudellisesta tilanteesta, toisi Kelan kautta maksettava omaishoidon tuki omaishoitajille ja hoidettaville varmuuden omaishoidontuen jatkuvuudesta.

Lisäksi Elli Aaltonen ehdotti joustavia ratkaisuja työelämässä olevien omaishoitajien työaikoihin eri tilanteissa kuten esim. pienten vammaisten tai sairaiden lasten sekä terminaalihoitovaiheessa olevan omaisen omaishoitajalle. Koska nämä ratkaisut ovat viivästyneet, moni pienen ja nuoren kehitysvammaisen lapsen vanhempi on jäänyt työelämästä pois, jolloin ansiotulot on korvannut

pieni omaishoidontuki. Tämä puolestaan on johtanut siihen, että perheen toimeentulo jää alle köyhyysrajan ja omaishoitaja jää vaille eläkekertymää. Näin ollen omaishoidosta on tullut perheelle tuen sijasta köyhyysloukku, jolla on pitkäkestoiset vaikutukset.

Vaikka osa selvityshenkilö Elli Aaltosen ehdottamista uudistusesityksistä on toteutunut vuosien 2007 – 2012 aikana, kehitysvammaisten lasten, nuorten ja aikuisten perheiden osalta omaishoidon tuki kaippaa edelleen kehittämistä ja vastaamaan nykyajan haasteisiin.

Edellä esitetyn perusteella Oulun kehitysvammaisten tukiyhdistys ry näkee tärkeänä, että Kehitysvammaisten Tukiliitto osaltaan pyrkii vaikuttamaan omaishoidon tuen em. hallitusohjelman kehittämistyöhön ja siihen, että kehittämistyön aikana lopultakin ryhdyttäisiin sellaisiin lainsäädäntömuutoksiin, joilla omaishoidon tuki siirretään Kelan maksettavaksi.

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Oulun kehitysvammaisten tukiyhdistys ry pyytää aloitteessaan Kehitysvammaisten Tukiliittoa osaltaan vaikuttamaan omaishoidon tuen kehittämiseen ja erityisesti siihen, että tuki siirrettäisiin Kelan maksettavaksi.

Tukiliitossa tiedostetaan hyvin omaishoittoon ja omaishoitajien asemaan liittyvät haasteet, joita kärjistää monien kuntien tiukka taloudellinen tilanne. Erityisen suuri omaishoidon tukea koskeva haaste ovat tosiaan tuen myöntämiseen ja määriin liittyvät suuret kuntakohtaiset erot. Tähän yhdenvertaisuutta vakavasti uhkaavaan asiaan omaishoidon tuen siirtäminen Kelan vastuulle on pohtimisen arvoinen ratkaisu.

Tukiliitto pitää kuitenkin erittäin tärkeänä sen varmistamista, että mahdollinen siirto toteutetaan niin, että omaishoidon tukeen hoitopalkkion lisäksi kuuluvia muita palveluita ei heikennetä. Näihin palveluihin tulisi omaishoitajien jaksamisen ja hoidettavien hyvän hoidon turvaamiseksi päinvastoin jatkossa kiinnittää enemmän huomiota. Esimerkiksi omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien toteuttamiseksi tarvittavien tilapäishoitajajärjestelyiden puutteellisuudet samoin vammaispalveluiden epääminen tai heikentäminen omaishoidon tukeen vedoten ovat nousseet esiin Tukiliiton lakineuvontaan tulleissa kyselyissä.

Tukiliitto on ryhtynyt vahvistamaan vaikuttamistyötään omaishoidon ja omaishoitajien tilanteen parantamiseksi. Yhteistyö alan muiden toimijoiden kanssa on vahva keino omaishoidon tuen kehittämiseksi.

Tukiliitto haki ja tuli valituksi (maaliskuu 2013) Suomen omaishoidon verkostoon. Verkosto on omaishoidon alalla tai siihen läheisesti liittyvällä alueella Suomessa toimivien valtakunnallisten järjestöjen, säätiöiden ja yhteisöjen sekä alan tutkimuslaitosten yhdyselin. Verkostoyhteistyön tavoitteena on lisätä järjestöjen valmiuksia toimia omaishoitoperheiden aseman parantamiseksi.

Tukiliitto on mukana myös Vammaisfoorumin vaikuttajaverkoston perustamassa (30.1.2013) työryhmässä, joka pohtii omaishoidon kysymyksiä. Vammaisfoorumilla puolestaan on edustus sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön työryhmässä, jonka vastuulla on Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaisen kansallisen omaishoidon kehittämisohjelman valmistelu. Vammaisfoorumin kautta Tukiliitto pääsee tuomaan kehitysvammaisten henkilöiden ja heitä omaishoitajina hoitavien läheisten näkökulmaa tähän valmistelutyöhön. Tukiliitto on lisäksi mukana esimerkiksi vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten ja heidän perheidensä yhteistyöryhmien verkoston YTRY:n Kela-työryhmässä, jossa voidaan pyrkiä vaikuttamaan muun muassa näihin omaishoidon tukeen liittyviin epäkohtiin. Tukiliitto tuo omaishoidon kehittämistarpeita mahdollisuuksien mukaan esiin muissakin verkostoissaan sekä omissa viestinnässään.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen antaman vastauksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

23

LIITTOHALLITUKSEN JÄSENTEN JA HENKILÖKOHTAISTEN VARAJÄSENTEN VALITSEMINEN EROVUOROISTEN TILALLE

Esittely Tukiliiton sääntöjen mukaan liittohallituksen jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä toimikausi on kaksi kalenterivuotta siten, että vuosittain on erovuorossa puheenjohtajaan lukuun ottamatta aina puolet jäsenistä henkilökohtaisine varajäsenineen.

Liittohallituksen jäsenistä ovat erovuorossa kahden vuoden kauden täyttyessä seuraavat jäsenet:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Pentti Nyman	Arvo Järvinen
Jukka Ekman	Heidi Hyvönen
Veijo Lehtonen	Kirsti Rämö
Eija Parttimaa	Päivi Nykänen
Pekka Pokkinen	Laina Romppanen
Reino Rantasalmi	Leena Jokipakka
Helena Suosalmi	Riitta Johansson
Pirkko Tähtelä	Minna Lintulahti

Sääntöjen mukaan henkilö voi toimia samassa tehtävässä liittohallituksen jäsenenä tai varajäsenenä yhtäjaksoisesti kolme toimikautta. Tämän säännön perusteella ei nyt voida valita uudelleen samaan tehtävään seuraavia henkilöitä: Parttimaa, Pokkinen, Rantamäki, Suosalmi, Nykänen, Romppanen.

Esitys Liittokokous valitsee kahdeksan hallituksen jäsentä ja heille varajäsenet vuosiksi 2014 - 2015.

Päätös Liittohallituksen jäseniksi vuosiksi 2014 - 2015 valittiin:

Varsinainen jäsen

Jukka Ekman
Riitta Johansson
Leena Jokipakka
Marita Jurva
Arvo Järvinen
Veijo Lehtonen
Kaisu Leinonen
Pirkko Tähtelä

Varajäsen

Heidi Hyvönen
Iiro Auterinen
Jaana Nieminen
Kari Tiusanen
Pentti Nyman
Tuulia Suominen
Eija Parttimaa
Minna Lintulahti

Pöytäkirjantarkastaja Tuulia Suomisen poistuttua kokouksesta hänen tilalleen pöytäkirjantarkastajaksi loppukokouksen ajaksi valittiin Maisa Välimäki.

24

TILINTARKASTAJIEN VALITSEMINEN VUODELLE 2014

Esittely Tukiliiton tilintarkastajina vuonna 2013 ovat toimineet Idman Vilén Grant Thornton Oy tilintarkastusyhteisö ja Tapio Lehtinen ja hänen henkilökohtaisena varatilintarkastajanaan Ilse Alander.

Esitys Liittokokous valitsee sääntöjen mukaisesti kaksi tilintarkastajaa ja varatilintarkastajan vuodeksi 2014.

Päätös Tilintarkastajiksi valittiin Idman Vilén Grant Thornton Oy tilintarkastusyhteisö ja Tapio Lehtinen sekä hänen henkilökohtaiseksi varatilintarkastajakseen Ilse Alander.

25

KATSAUS KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUSÄÄTIÖN KONSERNIN MENNEESEEN VUOTEEN JA AJANKOHTAISIIIN ASIOIHIN

Esittely Kehitysvammaisten Tukiliiton perustaman Kehitysvammaisten Palvelusäätiön edustaja esittelee säätiön ja sen yhtiön KVPS Tukena Oy:n toimintaa, tuloksia ja tilannetta. Liitteenä on tiedote toiminnasta.

Esitys Liittokokous merkitsee tiedoksi esitetyn katsauksen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

26

ILMOITUSASIAI

a) SELVITYS ALOITTEISTA 2010-2012

Esityslistan liitteenä on selvitys toimenpiteistä, joihin kolmen edeltävän vuoden liittokokouksille tehdyt aloitteet ovat johtaneet.

Muita ilmoitusasioita ei ollut.

Kokouksen puheenjohtajaksi vaihtui Jyrki Pinomaa.

27

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Liiton puheenjohtaja Jyrki Pinomaa päätti kokouksen kello 16.28.